

ANGREB AF HAVREÅL I VÅRSÆD

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

De første angreb af havrecystenematoder eller "havreål" ses nu. Vær opmærksom på, at resistente havresorter også skades, hvis der er mange havrecystenematoder i jorden.

De første angreb af havrecystenematoder eller "havreål" ses nu i vårsæd. Havre er mest følsom for angreb. De angrebne planter er svage, og rødderne bliver meget korte, forgrenede og tykke. I havre bliver bladene tit rødlig. Angreb optræder pletvis eller stribevis i marken. Se billede 1-3.

I laboratoriet farves rødderne med jod, og nematoderne kan herved ses i mikroskop. De knappenålsstore hvide cyster bliver først synlige om 2-3 uger.

Skadevirkningen af havreål er større, når planterne i forvejen er svækkede af dårlige vækstbetingelser som f.eks. kulde eller tørke.

I havre er kun sorten Dominik resistent. Alle vårhvedesorter er modtagelige.

Mange af vårbygsorterne er resistente mod havrecystenematoder, men ikke alle, som det fremgår af tabel 1.

Ved store tætheder af havrecystenematoder skades resistente sorter også, og resistente havresorter er væsentlig mere følsomme end resistente vårbygsorter.

Tabel 1. Oversigt over vårbygsorters modtagelighed for havrecystenematoder (Sortinfo).

Sort	Modtagelighed, m = modtagelig, r = resistent	Sort	Modtagelighed, m = modtagelig, r = resistent
Evergreen	r	RGT Planet	r
Quench	r	Columbus	m
Propino	r	Crossway	r

Odyssey	r	Genie	m
KWS Irina	r	Dragoon	r
Sanette	m	KWS Hobbs	r
Laurikka	r	KWS Spectra	m
Shada	r	Melius	m

RESISTENTE SORTER NEDSÆTTER BESTANDEN MEN SKADES OGSÅ

Der opnås en nedsættelse af mængden på ca. 60 pct. om året ved at dyrke en resistent sort. Ved man, at der er mange havrecystenematoder i jorden, anbefales det derfor at dyrke en resistent sort. Det anbefales at dyrke en resistent sort af vårbyg fremfor en resistent sort af havre, indtil smitten er reduceret, da resistente sorter af havre skades meget af angreb, mens skaden i resistente vårbygssorter er begrænset.

Alle kornarter opformerer havreål, men modtagelige sorter af vårsæd og især havre skades mest af angreb, fordi vårsæd angribes på et tidligt udviklingstrin i modsætning til vintersæd. Havrecystenematoder klækker nemlig om foråret. Ved dyrkning af ikke værter (ærter, raps o.lign.) kan regnes med en reduktion af nematodemængden på omkring 50 pct. om året.

Majs angribes også af havrecystenematoder og kan skades, men der sker ikke nogen opformering i majs. Havrecystenematoderne suger på rødderne, men der udvikles kun sporadisk æg i nematoderne, så majs virker sanerende.

Ved planlægning af sædskiftet skal der tages hensyn til, at havreål ikke bliver opformeret. En jordprøve udtaget i efteråret kan afsløre tætheden. Jordprøverne kan analyseres via firmaet Eurofins Agro (tidligere BLGG AgroXpertus), telefon: 4014 6325 (Maria Risager Jensen, Maria RisagerJensen@eurofins.dk, praktiske spørgsmål) og 2177 3744 (Martin Frandsen, Martin Frandsen@eurofins.dk, faglige spørgsmål). Kontakt firmaet før indsendelse. Prøverne analyseres i Holland og kan afleveres ved den lokale prøvetager eller sendes til:

Eurofins Agro
Ladelundvej 85
6600 Vejen

Prisen er 570 kr. ekskl. moms for første prøve og 420 kr. for efterfølgende prøver.

Billede 1. Havreplanterne til venstre er angrebet af havreål. Rødderne er meget korte, forgrenede og fortykkede, og bladene er tit rødlig i havre. Angreb optræder pletvis eller stribevis i marken. De små hvide cyster ses først fra omkring primo juni. Rødderne på billedet er derfor farvede med jod og undersøgt i laboratoriet for at påvise nematoderne.

Billede 2. Angreb af havrecystenematoder i havremark.
Foto: Henning Kongstad, Landbrugsrådgivning Syd.

Billede 3. Angreb af havrecystenematoder i en havremark. Hvor jorden er mest fast, vokser planterne bedre, hvilket tit ses ved angreb af havreål.

Foto: Henning Kongstad, Landbrugsrådgivning Syd.